

Primària
Bambú**Lector**

Guia de lectura adaptada
al model educatiu
de les competències
i les directrius de PIRLS.

RAIDHO. Un viatge amb els víkings

Núria Pradas

Nom

Centre

- 1 Què et suggereix la imatge de la coberta? Escriu tres substantius que expressin les sensacions que et produeix l'observació d'aquest personatge.

- 2 Treu la sobrecoberta del llibre, llegeix el text de la contracoberta i respon les preguntes següents.

- On tenen lloc els fets que s'expliquen en el llibre?

☐ En terres víkings.

☐ A l'antic Egipte.

☐ En una guerra.

- Què creus que deu significar *Raidho*?

☐ Segons el títol, deu significar «viatge».

☐ Segons la imatge de la portada, deu significar «guerra».

☐ Segons el text de la contracoberta, deu significar «víking».

- Qui és el protagonista del relat?

☐ L'Asgerd.

☐ Una jove guerrera.

☐ En Víctor.

- Segons la contracoberta, quins elements predominaran en la lectura?

☐ Esdeveniments fantàstics.

☐ Gestes d'arrel històrica.

☐ Episodis de ciència-ficció.

3 Què significa «viatjar pel temps»?

4 Busca informació sobre els víkings i respon les preguntes.

► Qui van ser els víkings?

► On van viure els víkings?

5 Quines de les paraules següents deuen correspondre a l'argument del llibre que estàs a punt de començar a llegir?

☐

Descripció

Poesia

Felicitat

Amistat

Convivència

☐

Misteri

Detectius

Segrest

Justícia

Cooperació

☐

Acció

Perill

Por

Companyonia

Aventura

1 Després de llegir les pàgines de la «Introducció», quin paper creus que tindrà en Víctor en la trama?

☐

Protagonista

☐

Personatge secundari

☐

Antagonista

► D'on venia en Víctor?

► Quina aventura ha viscut en Víctor recentment?

► Com ha arribat en Víctor al gran bosc on s'ha despertat?

2 Quina persona gramatical s'utilitza per explicar els fets? De quin tipus de narrador es tracta?

☐

Primera persona

☐

Tercera persona

☐

Narrador omniscient

☐

Narrador testimoni

► I en el capítol «L'atac»?

☐

Primera persona

☐

Tercera persona

☐

Narrador omniscient

☐

Narrador testimoni

3 Llegeix el fragment següent.

*Era un brogit, i d'això en Víctor en va tenir la certesa més absoluta, malgrat l'atordiment que encara el mantenia assegut a terra, gens alegre; si l'hagués hagut de definir amb una paraula, potser hauria dit que era una remor **salvatge**. O, potser, **ferotge**. O li esqueia més **atroç**? (Pàg. 10)*

► Relaciona els adjectius destacats en negreta amb el seu significat. Si cal, consulta el diccionari.

• salvatge	• Esquerp, rude o intractable.
• ferotge	• Terrible, cruel, inhumà.
• atroç	• Feroç, agressiu.

► Quina sensació vol transmetre l'autora amb la tria d'aquests adjectius?

► Quines sensacions et provoca la trobada d'en Víctor amb el jove víking al final del capítol?

4 Copia el fragment en el qual es descriu el jove víking que amenaça en Víctor.

5 Quina part de la narració hi ha en aquestes pàgines?

☐

Plantejament

☐

Nus

☐

Desenllaç

6 Resumeix en poques línies l'argument d'aquestes pàgines inicials del llibre.

1 Què signifiquen les paraules o expressions següents? Consulta el diccionari si cal.

Desllorigat: _____

Galimaties: _____

Ansa: _____

Gastar males puces: _____

Sotjar: _____

2 Marca les opcions correctes.

☐ Un jove guerrer viking agafa en Víctor al bosc i el porta fins al seu poble.

☐ En Víctor és venut com a esclau a una família de guerrers víkings.

☐ En Víctor entén el llenguatge dels víkings.

☐ En Víctor intenta tornar a l'antic Egipte mitjançant el seu amulet.

3 Llegeix l'oració següent:

Dit d'una altra manera, en Víctor s'havia convertit en un esclau! (Pàg. 21)

► Què comporta ser un esclau? Et sembla just aquest tracte?

► Investiga si hi ha esclaus actualment. _____

4 Llegeix el següent fragment de la lectura.

Amb els ulls ben oberts, en Víctor va observar el poblat dels vikings. Estava format per cases allargades, amb sostres molt alts que recordaven la quilla d'un vaixell, construïdes amb fusta o adob. Els sostres descendien fins molt avall, com si volguessin abraçar tota la casa, potser protegir-la del fred. Sota el sostre, unes bigues de fusta, semblants als vents d'una tenda d'acampar d'aquelles que en Víctor coneixia de les colònies, envoltaven i sostenien la casa amarrada a terra. Algunes de les cases tenien un passadís de fusta que les unia a una caseta més petita. En passar pel davant d'aquestes casetes, uns mugits de vaques li van fer entendre que eren una mena d'estables. (Pàg. 30)

► De quin tipus de text es tracta? Marca-ho.

☐ **Narratiu**

☐ **Descriptiu**

☐ **Expositiu**

► Quin tipus de paraules predominen en aquest text?

☐ **Els verbs**

☐ **Els substantius**

☐ **Els adjectius**

► Escriu un text similar sobre casa teva. Pensa en les paraules que has d'utilitzar.

5 Què passarà a partir d'ara? Fes una hipòtesi.

1 Marca si són vertaderes (V) o falses (F) les afirmacions següents.

	V	F
En Víctor viu al poblat víking com un esclau.		
No es permet a en Víctor sortir de la casa víking.		
Un altre esclau ensenya a en Víctor el llenguatge dels víkings.		
L'Asgerd és una jove guerrera víking.		
Al poblat víking, totes les dones es dediquen a la guerra, com els homes.		
L'Asgerd dona a en Víctor un amulet que li permet entendre el llenguatge dels víkings.		
Eiríkr el Roig és el pare de l'Asgerd.		
La mare de l'Asgerd avisa que en Víctor no és un esclau.		

2 Per a què li servia a en Víctor l'escarabat verd egipci?

► I ara, quin element pren el relleu de l'escarabat?

3 Llegeix el fragment següent.

–Quan l'Eiríkr va fer catorze anys, el pare li regalà l'espasa dels nostres avantpassats. Ja era un home. En canvi, jo, com que sóc una noia, mai en tindrè una, d'espasa. (Pàg. 44)

► Quina és la idea principal d'aquest fragment de la lectura?

► Estàs d'acord amb aquesta idea? Explica per què.

4 Relaciona cada paraula víking amb el seu significat.

Scalde

Cap víking. El més poderós dels guerrers.

Knör

Vaixell.

Jarl

Lletres víkings que, a més, són símbols màgics molt poderosos.

Runa

Home que canta la vida i les gestes dels guerrers víkings.

Raidho

Viatge.

5 Les expressions que fan servir els víkings com a escarni actualment sonen molt curioses. Escriu-les a continuació i destaca la que t'ha semblat més graciosa.

6 Fes un resum de l'argument fins a aquest moment.

7 Com acaba aquest fragment de la lectura?

- ☐ Amb sorpresa.
- ☐ Amb suspens.
- ☐ Amb un *flashback*.

- 1 Torna a llegir la descripció de Gróa, la völv, i fes un dibuix de com te la imagines. Fixa't bé en els detalls de la seva indumentària.

- 2 Llegeix el fragment següent del llibre.

–Una gran desgràcia s'abat sobre la vostra nissaga; un fet que podria posar fi als vostres, al seu honor, i fer desaparèixer la vostra estirp de la faç de la terra. Però els déus, oh, generoses criatures!, s'han compadit de vosaltres i per això us han enviat el seu ajut. (Pàg. 50)

- ▶ Què significa *nissaga*? I *estirp*?

- ▶ Escribeix amb paraules teves una síntesi de l'auguri de Gróa.

3 En quin moment de l'any se centra aquest fragment de la lectura? Senyala la resposta correcta.

- ☐ Al principi de l'estiu.
- ☐ Al principi de l'hivern.
- ☐ Al final de l'hivern.
- ☐ Per Nadal.

4 En quin país es troba en Víctor?
Localitza'l en el mapa i escriu-ne el nom.

5 En Víctor i l'Asgerd van a la forja de l'Ubbe per recollir uns fermalls per a la festa. Encercla els elements que es poden trobar en una forja.

enclusa fogó farina escòria molí

foc blat ferrer manxa

metall calor mola palla

6 Quin és el nom víking d'en Víctor?

► Si t'haguessis de canviar el nom, quin triaries? Per què?

- 1 Al capítol «La festa» es descriu com es divertien els vikings. Completa la taula següent.

Vestit	
Menjar	
Música	
Entreteniment	

- 2 Llegeix el fragment següent i respon les preguntes.

Pel que havia vist, quan feien una festa, ho compartien tot, agermanats en l'alegria. Menjaven fins a rebentar; bevien fins que queien a terra, ebris de vi. Era una mena de necessitat de viure de pressa, i al límit, potser perquè, de fet, sabien que havien de viure poc. (Pàg. 69-70)

- Se sent còmode, en Víctor, en aquestes festes? Copia algun fragment de la lectura que justifiqui la resposta.

- I a tu, què et semblen aquests excessos?

- Creus que el fet que en aquesta època la gent es morís molt jove justifica aquests excessos? Argumenta la resposta.

3 Respon les preguntes següents:

► Què són els *kennings*?

☐ Comparacions amb els déus víking.

☐ Metàfores.

☐ Poesies.

► Quin fet interromp la festa víking?

☐ La decisió d'en Jarl de sacrificar uns cavalls.

☐ L'exhauriment de la beguda i el menjar.

☐ El descobriment de l'assassinat d'en Hastein.

► A qui dóna la culpa de la desgràcia familiar, l'Asgerd?

☐ A en Torvald, per haver comès un acte tan cruel.

☐ A Gróa, per no haver avisat el seu pare sobre el que pressentia.

☐ A en Víctor, per no haver evitat el mal auguri de Gróa.

► Què és l'*Althing*?

☐ L'assemblea dels homes lliures.

☐ El cap de cada clan.

☐ El mercat víking.

► Per què l'*Althing* és tan important per a l'Asgerd?

☐ Perquè és la primera vegada que hi assisteix.

☐ Perquè s'hi celebra el judici d'en Torvald.

☐ Perquè s'hi tanca un negoci molt important per a la família.

4 Llegeix el fragment següent i respon les preguntes.

Només l'exili és pitjor que la mort. (Pàg. 83)

► Estàs d'acord amb aquestes paraules? Què comporta l'exili?

1 Llegeix les oracions següents i escriu un sinònim de les expressions destacades en negreta.

▶ L'hivern estava a punt **d'estendre el seu mantell blanc**.

▶ Va anar reptant cap al banc on **havia de trobar el passaport a la llibertat**.

▶ El vaixell **està condemnat a conèixer la sepultura de les ones**.

2 Selecciona el tema de què tracta aquest fragment de la lectura.

☐ La fugida d'en Víctor del poblat viking.

☐ La fugida d'en Torvald del poblat viking per evitar l'exili imposat per la justícia viking.

☐ La preparació i la sortida cap a l'exili de la família d'en Torvald.

3 Relaciona el nom de cada personatge amb l'adjectiu que descriu millor el seu comportament al llarg del fragment de la lectura.

Torvald •	• temorós
Gudrid •	• altiu
Eiríkr •	• generós
Asgerd •	• vanitós
Víctor •	• orgullós
Cèdric •	• poruc

4 Quina és la veritable intenció de Cèdric en embarcar-se amb la família del viking exiliat? Fes una hipòtesi.

- 5 Com definiries la relació entre l'Asgerd i en Víctor? Penses que l'Asgerd el tracta com un esclau?

- I l'Eiríkr, quina relació té amb en Víctor?

- 6 Quins elements fa servir en Torvald per orientar la navegació?

- 7 Completa el fragment amb els noms que falten.

–On va _____, va _____. On va _____, va _____.

Es va fer un silenci que de seguida fou trencat per la veu al·tiva de _____:

–Oh, per tots els gegants de Jotunheim! Llancem-lo al mar, aquest insolent!!!

–El vols deixar en pau?

Els ulls dels tripulants es van tornar a esbatanar, clavats ara en un _____ sorrut que, amb els braços als malucs, formant dues nanses, es mirava _____ sense por; i sense ni mica de respecte.

_____ obrí la boca per respondre a aquell insult, mentre avançava cap a en _____, amb posat molt amenaçador. Però en _____ s'interposà en el seu camí:

–No llançarem ningú al mar. Totes les mans ens poden ser útils. (Pàg. 92-93)

1 Quina part de la narració té lloc en aquestes pàgines? Subratlla-ho.

Plantejament

Nus

Desenllaç

2 Com esbrinen els navegants víkings si hi ha terra ferma? Explica-ho.

► Quina altra història recordes en què es faci servir el mateix recurs per trobar terra ferma?

3 Llegeix aquesta intervenció d'en Torvald:

—La meua filla creu que t'han enviat els déus, però jo sé que també a tu, quan t'arribi el dia, els déus se t'enduran, jove amic. Però mai, ningú, es podrà endur el teu record. Les teves valeroses paraules ens han salvat. (Pàg. 104)

► Quin registre del llenguatge fa servir en Torvald?

☐

Col·loquial

☐

Formal

☐

Vulgar

► I en Víctor?

☐

Col·loquial

☐

Formal

☐

Vulgar

► Ara, copia un fragment de la lectura que justifiqui la tria.

- 4 A l'últim capítol del llibre, l'actitud d'en Víctor, i sobretot la de l'Eiríkr, canvia radicalment. A què es deu aquest canvi en cada personatge?

EIRÍKR: _____

VÍCTOR: _____

- 5 T'esperaves aquest final? Explica per què.

- Sembla que les aventures d'en Víctor no s'acaben aquí. Torna a llegir el final de *Raidho*:

L'Eiríkr encara tenia la runa a la mà.

En Víctor va estendre la seva. A poc a poc. Molt a poc a poc. Com a càmera lenta. De cop, sense pensar-s'hi més, agafà la runa amb la mà.

I el món començà a girar al seu voltant. El cel i el mar es difuminaren. La nit va deixar de ser nit, i tampoc era dia.

I encetà el seu nou viatge. (Pàg. 111)

- Com podrien continuar aquestes noves aventures? Proposa un argument per al proper salt pel temps d'en Víctor.

1 Observa bé tots els detalls de la sobrecoberta del llibre i respon les preguntes.

► El terme *víkings* designa...

- ☐ els habitants de Noruega durant els segles VIII, IX, X i XI.
- ☐ el conjunt dels escandinaus que van abandonar la seva terra per comerciar i fer incursions per tot Europa.
- ☐ els habitants de Suècia que es dedicaven al comerç.

► La casa dels víkings...

- ☐ eren cabanes molt petites.
- ☐ eren els vaixells, o *knör*.
- ☐ es recolzen en una biga central, com l'Arbre del Món.

► Els víkings creien...

- ☐ en dues famílies de déus: els déus del cel i els de la terra.
- ☐ en Asgard.
- ☐ que la mort era el final.

► Les runes...

- ☐ són les lletres que els víkings feien servir per escriure.
- ☐ són lletres i símbols màgics molt poderosos.
- ☐ són temples.

► Eric el Roig...

- ☐ era un personatge que J. R. R. Tolkien va immortalitzar en *El senyor dels anells*.
- ☐ era un personatge real que va descobrir Groenlàndia.
- ☐ era un *scalde* molt reconegut d'Islàndia.

2 Encercla el període en què tenen lloc els fets que s'expliquen a *Raidho*.

?	793	844	859	885-886	900	982-985	?
							
Primeres migracions noruegues vers les illes Òrcades i Shetland.	Els víkings saquegen el monestir de Lindisfarne.	Ràtzies víkings a Astúries i Galícia.	El danès Hasting remunta l'Ebre fins a Pamplona.	El «Gran Exèrcit» danès assetja París.	Gunnbjörn Ulf Krakasson descobreix les costes de Groenlàndia i les bateja amb el nom d'Illots de Gunnbjörn.	Eric el Roig explora sistemàticament Groenlàndia, la rebateja amb el nom de Grönland i s'hi estableix.	Freydis, filla d'Eric el Roig, encapçala la darrera expedició coneguda dels víkings a Vinland.

La sobrecoberta

3 Marca si són vertaderes (V) o falses (F) les afirmacions següents.

	V	F
Els víkings feien expedicions marítimes amb diversos objectius: comerciar, aconseguir un botí, conquerir territoris, buscar noves terres per establir-se, etc.		
Els víkings feien les seves incursions a l'hivern.		
Els <i>drakar</i> eren les embarcacions dels comerciants.		
Els víkings eren grans mariners i tenien vaixells més lleugers que altres pobles.		
Els víkings creien que les donzelles guerreres d'Odin, les valquíries, s'enduien les ànimes dels guerrers caiguts en combat al Valhalla, o paradís d'Odin.		
Groenlàndia significa «la gran terra».		
Als víkings els agradava molt celebrar festes, que consistien a menjar i beure vi en abundància.		
Als víkings no els agradava la música.		
Richard Wagner també es va inspirar en aquestes llegendes i en aquests relats per compondre el cicle de quatre òperes conegudes amb el nom de <i>L'anell dels Nibelungs</i> .		

4 Senyala en el mapa els escenaris on tenen lloc els episodis següents de la novel·la.

1 La captura d'en Víctor

2 El poblat víking

3 L'exili d'en Torvald i la seva família

- 1 **Raidho.** *Un viatge amb els vikings* es pot considerar un relat que pertany a diferents subgèneres. Llegeix cada definició i completa el nom de cada subgènere.

Ambienta l'acció en un passat prou llunyà perquè resulti aliè al lector. Es caracteritza per la presència de formes de vida, costums i la quotidianitat d'una societat diferent que es combina amb elements d'aventura, acció, misteri, etc.

NOVEL·LA _I_T_R_CA

Narra històries d'acció en el marc d'una tasca perillosa que s'ha de dur a terme, del passat o del present, en indrets exòtics o llunyans, com ara selves, deserts, muntanyes... Conté elements de valor, companyonia i traïció, i vol distreure i emocionar el lector i, alhora, transmetre els valors dels protagonistes.

NOVEL·LA D' _ _ EN _ _ _ E _

El viatge es presenta com una aventura i els protagonistes necessiten escriure-la per explicar tot el que han vist i les experiències que han extret d'aquest periple.

NOVEL·LA DE _ I _ _ G _ S

- 2 Numera de l'1 al 9 els enunciats següents segons l'ordre de l'argument de l'obra.

- ☐ En Víctor es comença a relacionar amb l'Asgerd, la seva jove raptora, que li dona una runa molt poderosa que li permetrà entendre el llenguatge viking.
- ☐ Gróa, la *vö/va*, irromp a la llar viking i avisa que una gran desgràcia caurà sobre l'estirp d'en Torvald.
- ☐ En Víctor, un noi de dotze anys, apareix en un bosc on s'està lliurant una batalla.
- ☐ En Víctor fa d'esclau de l'Asgerd a la llar viking sota la mirada atenta de l'Eiríkr, que li agafa l'escarabat egipci.
- ☐ Els vikings fan una festa per commemorar les noves conquestes fins que es descobreix un assassinat, i en Torvald, el pare de l'Asgerd, se'n declara culpable.
- ☐ En Torvald i la seva família emprenen el dur viatge de l'exili a bord de la seva nau i són víctimes d'una tempesta terrible, que només l'Eiríkr, amb l'ajuda d'en Víctor, pot superar.
- ☐ Un jove guerrer captura en Víctor, que és traslladat com a esclau fins a un poblat viking.
- ☐ Se celebra l'*Althing* i en Torvald és condemnat a l'exili, juntament amb la seva família.
- ☐ L'Eiríkr, en senyal d'agraïment, restitueix l'escarabat a en Víctor perquè pugui tornar al seu món.

3 A la novel·la, l'acció se situa en diversos escenaris. Relaciona cada un d'aquests escenaris amb els fets que hi tenen lloc.

Vall a prop de Trondheim •	• Llar de la família d'en Torvald.
Costa d'Anglaterra •	• Destinació d'en Torvald i la seva família.
Poblat viking •	• Captura d'en Víctor al bosc.
Illa de Gel (<i>Ice Land</i> , Islàndia) •	• Lloc on se celebra l' <i>Althing</i> .

4 A la novel·la, entre d'altres, es tracten valors com l'amistat, el coratge i la decisió. A continuació hi ha tres moments de la lectura on surten exemples d'aquests valors. Indica a quin valor correspon cada un.

L'Eiríkr alçà el cap. Mirà el seu pare. En Torvald havia obert els ulls i somreia al seu fill. El noi es va dirigir a la plataforma de popa i es col·locà darrere el timoner. Mirà cap aquell sol tímid que els il·luminava sense escalfor. Després mirà el mar, es fixà en l'onatge, en la direcció del vent. I, finalment, assenyalà el rumb. (Pàg. 102)

*–Ja ho tinc! –exclamà.
–Calla, tu... –va començar a bramular l'Eiríkr, com sempre.
En Víctor se li encarà, decidit.
–Si vols arribar a Islàndia, el país de les croquetes de bacallà, qui haurà de començar a callar ets tu, cap de suro vermell! –va cridar en Víctor tan enfadat que tothom se'l va quedar mirant amb estupor. (Pàg. 100)*

*En Víctor agafà les mans de l'Asgerd. Havia estat raptora, guia i amiga. Sense ella mai se n'hauria sortit, en aquell món tan dur dels vikings.
Li va fer un petó a cada galta. Va sentir com l'Asgerd s'estremia i se sorprenia amb l'inesperat contacte.
La va mirar uns segons més. Quins ulls tan clars!!! No els oblidaria mai. (Pàg. 110)*

FITXA DEL LLIBRE

Títol: _____

Autora: _____

Col·lecció: _____

Editorial: _____

PERSONATGES

- ▶ Qui són els personatges protagonistes?

- ▶ Relaciona cada personatge amb la seva descripció.

Asgerd

Noia molt maca i alegre amb un bé de Déu de cabells espessos i vermells que li queien com un riu de foc volcànic esquena avall.

Eírikr

Alta i prima, la cara plena dels solcs oberts pel temps, la dona vestia un mantell blau i es cobria els llargs i embullats cabells blancs amb una mena de caputxa feta amb pell de be.

Gudrid

Jove pèl-roig, de mirada dura, feta de foc, esculpida d'ira i irisada per un gris tan fred com el que feia en aquell paratge estrany.

Cèdric

Dona corpulenta i amb mol mal geni.

Gróa

El noi era més alt que en Víctor, segurament també era més gran. Però estava molt prim i no semblava gaire fort.

ARGUMENT

- ▶ Resumeix l'argument de *Raidho* en unes quantes línies.

LA NOVEL·LA D'AVENTURES

Raidho es pot considerar un llibre amb tots els elements propis de la literatura d'aventures. Senyala a la llista següent tres de les característiques principals del gènere d'aventures que pots observar en aquesta novel·la.

- ☐ Successió d'aventures, perills i reptes, extraordinaris o violents.
- ☐ Absència de sentit de l'humor.
- ☐ Hi ha suspens, és el principal ingredient que manté l'atenció del lector.
- ☐ Sempre hi ha personatges bons i dolents.
- ☐ El tema sol ser la resolució d'un crim.

► Quina aventura t'ha agradat més? _____

- **La novel·la històrica.** Aquesta història s'ha basat en fets reals i s'ha completat amb elements i situacions imaginades. Explica un fet real i un altre que creguis que és inventat.

Fet real: _____

Fet inventat: _____

VALOR: L'AMISTAT

- Qui fa una bona amistat en aquesta història? _____
- Per a l'Asgerd, en Víctor és un esclau. Com valors l'actitud de la noia envers en Víctor?

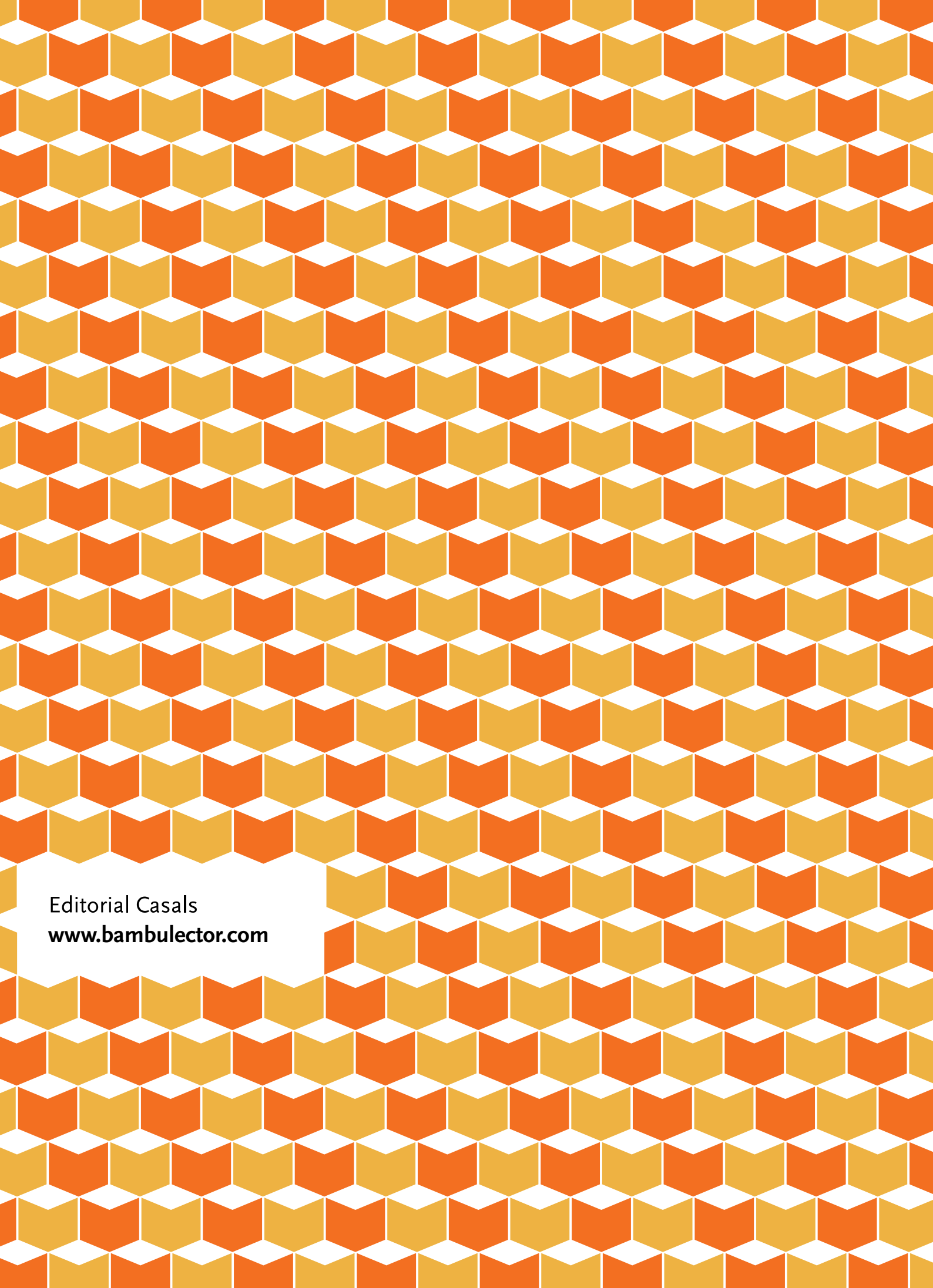
VALORACIÓ DEL LLIBRE

☐ Molt bo

☐ Bo

☐ Regular

- Recomanaries la lectura d'aquet llibre als teus amics? Per què?

Editorial Casals
www.bambulector.com